

Årsrapport fra programsensor Lars Monsen

Programsensor ved Det psykologiske fakultet, Universitetet i Bergen Bachelor og master i pedagogikk, utvalgte emner

Rapport for vår og høst 2008 og vår 2009, avgitt 5.oktober 2009.

1. Om opplegget for denne rapporten

Til forskjell fra de to tidligere rapportene vil denne rapporten i liten grad uttale seg om studieoppleggene. Den vil etter avtale med førsteamanuensis Gunn Elisabeth Søreide konsentrere seg om eksamensoppgaver fra noen utvalgte emner på bachelor og masternivå. Vi ble enige om å trekke ut tre oppgaver (med oppgavetekster) fra disse emnene – en A-oppgave, en C-oppgave og en D-oppgave. I tillegg har jeg fått tilgang på sensurlister for disse emnene og emnebeskrivelsene. Med utgangspunkt i dette materialet vil jeg forsøke å se på følgende forhold:

- karakterfordelingen
- oppgavetekstene (i forhold til emnebeskrivelsene)
- karakterene på de utvalgte oppgavene
- avsluttende kommentarer

2. Karakterfordelingen

Samtlige tilsendte sensurlister har en gjennomsnittskarakter på C og med rimelig god spredning, med ett unntak, se nedenfor. I den grad det er noen skjevhet i fordelingen, ser en det ved at det er svært få stryk og få som får karakteren E. Sammenlignet med andre samfunnsfaglige bachelorstudier er dette noe over gjennomsnitt. Det eneste emnet som skiller ut, er bacheloroppgaven (Ped 212, vår 2008) der snittet er B og med en klart skjev fordeling med relativt mange med A og B. Det kan være noe tilfeldig for denne gruppen av studenter denne våren, men om det er en tendens over flere år, bør det være gode grunner for at denne eksamenen skal skille seg så vidt mye ut fra de øvrige. I samtale med ansvarlige for studiet blir dette (svært lav strykprosent) forklart ved at det er relativt få studenter på emnene og studentene får en intensiv oppfølging på hvert emne. Det pekes også på at den altdominerende eksamensform er hjemmeeksamen – i noen få tilfelle kombinert med skoleeksamen. Om dette er forklaringen, eller om det er andre faktorer som har betydning, er det vanskelig for meg med et sporadisk kjennskap til studieopplegget og dets gjennomføring, å ha noen klar formening om. En annen mulig forklaring som framgår av sensurlistene, er at til de fleste emner er det noen som ikke møter opp til eksamen. Det kan ha vært kandidater som ellers kunne ha stått i fare for å få F. Stryk er ikke noe ønsket utfall, og i den grad det er mulig å lykkes så godt også med svake studenter, er det bra for både studenter og for studiet. Men med kjennskap til hva som skjer i sammenlignbare studier, er det grunn til å se nærmere på dette forholdet.

3. Oppgavetekstene

Oppgavetekstene for de emnene som er vurdert, passer godt i forhold til emnebeskrivelsene og pensumlitteraturen. De ansvarlige for studieoppleggene og eksamensoppgavene har laget kreative, utfordrende og aktuelle oppgaver der studentene får muligheter til å vise sine evner til å bruke pensumlitteraturen i anvendte sammenhenger. Det gjelder på alle nivå fra førstesemester studenter til studenter på masternivå. Bruken av caselignende oppgaver der studentene prøves både i forhold til

sine teoretiske kunnskaper, sine evner til å bruke disse kunnskapene i forhold til virkelighetsnære situasjoner og vurdere og analysere disse på en faglig forsvarlig måte, er et godt utgangspunkt for å vurdere studentenes faglige nivå. Det gjenspeiler seg også i den faktiske spredningen på alle emnene, med ut mulig unntak for de to laveste nivåene. Det er ingen tendens til for hyppig bruk av karakterene A og B som en har sett ved enkelte andre studiesteder. Det viser at oppgavetekstene gir et godt grunnlag for å skille mellom studenter som befinner seg på ulike faglige nivå.

4. Karaktervurderingene av de utvalgte oppgavene.

Jeg vil her gi en kort oppsummering av mitt inntrykk fra å lese tre utvalgte oppgaver fra ulike emner på bachelor- og masternivå. Med bare tre oppgaver kan jeg neppe bedømme om de angitte karakterene er representative for hele gruppen av eksamensoppgaver for dette emnet. Det jeg kan uttale meg om, er om forskjellene i karakternivå mellom de tre utvalgte oppgavene ser rimelig ut og i overensstemmelse med min erfaring fra mange lignende bedømmelser fra sammenlignbare studier. Jeg vil begynne med innføringsemnene på bachelornivå og avslutte med et masteremne.

Ped 111. Pedagogisk filofi. Vår 2009-10-02

I dette tilfellet er sensuren basert på en kombinasjon av skole- og hjemmeeksamen. Her ble det ikke gitt noen A. "Mine" tre oppgaver har fått karakterene B, C og D. Det gjelder kand. nr. 172782, nr. 185932 og nr. 175447. Denne fordelingen av karakterene passer godt med mine vurderinger. Alle de tre oppgavene viser at studentene aktivt bruker pensum, men at det er klare forskjeller i hva de har fått ut av pensumlitteraturen. For dette emnet som for flere av emnene på dette innføringsnivået, kan det være et spørsmål om noe av litteraturen er for krevende i forhold til hva en kan forvente av studenter på dette nivået. Noen av de engelskspråklige tekstene er relativt krevende, og hører kanskje hjemme på et mer avansert nivå. Det er som jeg har påpekt i en tidligere rapport, mulig å gjøre denne innføringsoppgaven noe enklere for studentene ved å bruke norske tekster der disse kan være like gode som engelske.

Ped 114. Utdanning i et samfunn i endring. Høst 2008

De tre utvalgte oppgavene har fått A, C og D. Kandidatene som er vurdert: nr. 187425 (A), nr. 10821 (C) og nr. 180437 (D). Som for forrige emne er det et rimelig resultat, men med et spørsmålstegn ved oppgaven som har fått D er noe strengt bedømt i forhold til C-oppgaven. Begge skiller seg fra A-oppgaven ved at de formulerer seg mer uklart, til dels noe ulogisk og i evne til konsistent drøfting. Det er forskjeller mellom C og D oppgaven, men det går mest på formuleringsevne og etter min vurdering, mindre på innsikt i og forståelse av det emne de skriver om. Det kan også her påpekes at C og D oppgavene har problemer med å bruke de engelskspråklige tekstene på en innsiktsfull måte. Det kan også påpekes at dette emnet gir gode muligheter for oppdater kunnskap om det norske utdanningssystemet i endring. Her finnes det mange aktuelle tekster å velge mellom.

Ped 112. Kommunikasjon, IKT og formidling. Vår 2009

Samme fordeling som ovenfor. Kand. nr. 167392 (A), nr. 192067 (C) og nr. 192087 (D). Denne eksamensoppgaven avviker fra de øvrige ved at det er en mappe med flere tekster som er vurdert. Kandidatene har skrevet mindre og noe større tekster med kommentarer fra medstudenter og et avsluttende refleksjonsnotat der studentene har vurdert prosessen fram til innlevering av den 4. teksten. Det er på mange måter en interessant eksamensform der studentene får trent på oppgaveskriving og med

kommentarer, kan det bli en utviklende prosess. Problemet med formen ser ut til å være at den er komplisert og krevende både for studenter og lærere. Noen studenter klager i sine refleksjonsnotat på at de ikke har fått kommentarer på sine tekster fra medstudenter. For lærerne vil det kreve mye oppfølging dersom dette skal gi fullt utbytte for alle studenter. Det bør likevel understrekes at flere studenter i sine refleksjonsnotat peker på at dette har vært en lærerik prosess som har gitt dem økt innsikt i oppgaveskriving generelt og ikke minst, en bedre forståelse av egne skriveproblemer. Karakterfordelingen er her som for de andre emnene. Det er derfor ikke grunnlag for å hevde at såvidt korte tekster med den hjelpen som ligger i medstudenters kommentarer, skulle tilsi en opphoping av karakterer rundet B og C. Her er det også en som har fått karakteren F. Det kan kanskje være noe vanskeligere å bedømme denne oppgaveformen. Jeg synes det er liten forskjell mellom oppgavene som har fått C og D, dvs. at den siste synes noe strengt bedømt. Oppgaven som har fått A, mener jeg er en noe tvilsom A fordi den mangler noe på det selvstendige grepet. Den framstiller de faglige begrepene oversiktlig og viser god innsikt og formulerings- evne, men oppfyller neppe kravet om selvstendig vurderingsevne. Til det er det for mye referering knyttet opp mot pensumbøkene.

Ped 211. Læring og pedagogiske prosesser. Vår 2008

Hjemmeoppgaven , et møte med Frida 12 år, har utløst mange interessante refleksjoner i de tre oppgavene jeg har lest. De utvalgte oppgavene er: A nr. 180468, C nr. 165240 og D nr.182990. Dette leserbrevet brukt som case, ser ut til å utløse både selvstendige vurderinger og evne til å se den konkrete beskrivelsen av Fridas arbeid med en internettoppgave i et læringsteoretisk perspektiv. Her får studentene mulighet til å vise at de kan bruke sin teoretiske bakgrunnskunnskap på en praktisk situasjon. Forskjellene mellom de tre utvalgte oppgavene er klare nok. Det som skiller ut A-oppgaven er to forhold, formuleringsevne og mer selvstendig bruk av teorikunnskapene. Det er også forskjeller mellom C og D-oppgaven, men spranget er etter min vurdering ikke stort. Om D-oppgaven skal få denne karakteren, eller ev. en C, vil avhenge av hvordan kriteriene brukes. Den skiller seg fra C-oppgaven mest i formuleringsevne. Begge har vist at de kan bruke noe av sin teorikunnskap på et konkret case. Utover det ser jeg små forskjeller i faglig innsikt.

Ped 312. Forskningsmetode. Vår 2008

Denne hjemmeeksamen ser ut til å være en nyttig innledning til den påfølgende masteroppgaven. De tre hjemmeoppgavene jeg har lest, viser at kandidatene har tenkt gjennom sitt oppgavevalg og kan se de metodiske og vitenskapsteoretiske utfordringer dette valget medfører. De utvalgte kandidatene er A nr. 188176, C nr.176111 og D nr. 130492. Det er likevel ulik grad av evne til å avklare problemstillingene, se de metodiske implikasjoner og avslutte dette med noen vitenskapsteoretiske refleksjoner. For de to svakere oppgavene er det noen uklarheter på disse områdene, selv om også disse har valgt interessante problemstillinger som de burde ha gode muligheter til å følge opp og gjennomføre. Både C og D kandidatene har nok lest sin vitenskapsteori, men ikke alt er integrert i et overordnet metodisk perspektiv på egen forskning. De tre har valgt kvalitative metoder slik at det får mest plass i oppgaven. Som påpekt i en tidligere rapport, kunne det være ønskelig at noen studenter på dette stadiet kunne tenke seg å velge en kvantitativ tilnærming. Særlig A-oppgaven viser en stor grad av innsikt i hvordan også et kvantitativt design kunne gitt svar på viktige spørsmål. Den oppgaven er forøvrig et særdeles godt eksempel på hvordan egne erfaringer, stor teoretisk bakgrunnskunnskap og god forståelse av de metodiske implikasjoner som

avledes av problemstillingen, kan bakes sammen til en original og velformulert oppgavetekst.

5. Avsluttende kommentarer

Jeg vil med henvisning til omtalen av de ulike oppgavesettene og karakterfordelingene oppsummer mine inntrykk slik:

- a) Karakterfordelingene har god spredning og viser ingen tendens til opphopning på A og B (med et mulig unntak for bacheloroppgavene). Det bør likevel påpekes at det er svært få stryk på disse emnene, selv om det kan gis gode forklaringer til det, bl.a. de som ikke møter til eksamen.
- b) Dersom en skulle påpeke en tendens i bedømmelsen av de tre tilsendte oppgavene i de emnene jeg har fått til vurdering, kan det i noe tilfelle være noe streng bedømmelse for noen D-oppgaver. De kan ha fått en strengere bedømmelse enn C-oppgavene pga. en noe svakere formuleringsevne.
- c) Det er av eksamensansvarlige gjort et godt arbeid med oppgaveformuleringene. De har i mange av oppgavene utfordret studentene til å reflektere over sammenhengen mellom de teoretiske kunnskapene de har tilegnet seg og hvordan disse kunnskapene kan anvendes i konkret sammenhenger. Det har ført til mange interessante og leseverdige oppgaver.
- d) Litteraturen og da særlig de engelskspråklige tekstene, til innføringsemnene ser ut til å være for krevende, særlig for de svakere studentene. I den grad de trekker inn de mest krevende tekstene, er det mye halvfordøyd og til dels misforstått ute og går. Det bør derfor skilles klarere mellom tekster som egner seg til innføring og til mer avanserte nivåer.
- e) På masternivå ser det ut til at en overveidende del av studentene velger kvalitative metoder, som tidligere. Det er ikke urimelig at det blir en overvekt av slike oppgaver, men det kunne være ønskelig med noen studenter som velger kvantitative metoder.